

Cardiologie

Cardioversie

Behandeling van hartritmestoornissen

Contactgegevens Alrijne Ziekenhuis

Alrijne Ziekenhuis Leiden
Houtlaan 55
2334 CK Leiden
071 517 8178

Alrijne Ziekenhuis Leiderdorp
Simon Smitweg 1
2353 GA Leiderdorp
071 582 8282

Alrijne Ziekenhuis Alphen aan den Rijn
Meteoorlaan 4
2401 WC Alphen aan den Rijn
0172 467 467

Uw cardioloog heeft met u gesproken over de mogelijkheid uw hartklachten te behandelen met cardioversie. In deze folder leest u wat deze behandeling inhoudt en hoe u zich op de behandeling kunt voorbereiden.

Wat is een cardioversie?

Een cardioversie is een ingreep waarbij wordt geprobeerd een hartritmestoornis weer in een regelmatig hartritme (sinusritme) te krijgen. Dit kan op drie manieren gebeuren:

1. Soms komt het hart vanzelf weer in het goede ritme (= converteren); er is dan geen ingreep meer nodig.
2. Door het geven van een elektrische schok/impuls waarbij de hartritmestoornis wordt beëindigd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een defibrillator die de elektrische prikkels in het hart kortdurend (1-2 seconden) uitschakelt. Het hart krijgt dan de kans om het goede ritme weer op te pakken. Kort gezegd: het hartritme wordt gereset. Een elektrische cardioversie vindt altijd plaats onder een lichte narcose.
3. Door middel van een chemische cardioversie, waarbij u medicatie via een infuus krijgt toegediend.

Waarom is een cardioversie nodig?

Een cardioversie kan toegepast worden bij verschillende soorten hartritmestoornissen, zoals onder andere atriumfibrilleren of atriumflutter. Een cardioversie kan het hartritme herstellen en het hart weer normaal laten pompen.

Atriumfibrilleren/-flutter kan allerlei klachten veroorzaken, zoals hartkloppingen, duizeligheid of kortademigheid. Soms veroorzaakt atriumfibrilleren helemaal geen klachten. Als de ritmestoornis niet behandeld wordt, kan dit soms op langere termijn problemen veroorzaken, zoals een beroerte (bij geen gebruik van bloedverdunners) of stoornissen in de pompfunctie van het hart.

De kans op succes

Of de cardioversie slaagt, wisselt van persoon tot persoon. De kans op succes is het grootst wanneer de ritmestoornis nog maar kort bestaat (enkele weken tot enkele maanden) en als er geen andere hartproblemen zijn. Bij een goede voorbereiding en goed ingestelde medicatie is de slagingskans meer dan 90%.

Risico's

Een elektrische cardioversie vindt plaats onder een lichte narcose, waarbij u enkele minuten in slaap wordt gebracht met behulp van medicatie. Hieraan zijn slechts heel kleine risico's verbonden, zoals bijvoorbeeld een allergische reactie.

Tijdens de narcose komt het voor dat uw ademhaling vermindert en/of de hartslag vertraagt. Meestal gaat dit vanzelf weer over of wordt er extra zuurstof en medicatie toegediend. Heel soms is het nodig dat het hartritme wat langer wordt bewaakt.

De bijwerkingen van de medicijnen die u toegediend krijgt, kunnen uw reactievermogen verminderen en u kunt tijdelijk wat vergeetachtig zijn. Ook kunt u zich nog (de rest van de dag) slaperig/moe voelen. U mag daarom niet deelnemen aan het verkeer, dus begeleiding door iemand anders is gewenst.

Soms komt het voor dat u duizelig wordt tijdens het opstaan, dat kan komen door een bloeddrukdaling. Doe het dan rustig aan, blijf even zitten en let op een goede en rustige ademhaling.

Stolselvoorming

Wanneer het atriumfibrilleren/-flutter langer dan 48 uur bestaat of als niet bekend is hoe lang u dit al heeft, bestaat de kans dat er in het hart bloedstolsels worden gevormd. Deze stolsels kunnen loslaten en door het lichaam circuleren. U kunt dan bijvoorbeeld een herseninfarct (beroerte) krijgen. Wanneer de cardioversie wordt uitgevoerd zonder bloedverdunnende middelen is er een kans op een beroerte. Als u dus al langer last heeft van boezemfibrilleren, wordt u minstens drie weken voorafgaand aan de cardioversie behandeld met een bloed verdunnende medicatie. Hiermee neemt het risico op een beroerte flink af. Het is extra belangrijk dat u in de 4 weken voor- en na de cardioversie, bloedverdunners correct hebt ingenomen. Anders zijn we genoodzaakt de cardioversie uit te stellen.

Vorbereiding

Bloedonderzoek

Voor de geplande opname van de cardioversie moet u ongeveer twee dagen van tevoren bloed laten prikken. Hiervoor heeft u een formulier gekregen waarmee u bij het laboratorium van Alrijne Ziekenhuis Leiden, Leiderdorp of Alphen aan den Rijn bloed kunt laten afnemen.

Als u bekend bent bij de trombosedienst, worden rondom een cardioversie uw INR-waarden vaker gecontroleerd.

Vorbereiding thuis

- 6 uur voor de ingreep mag u geen vast voedsel of melkproducten meer nuttigen. Dit geldt ook voor tabak en kauwgom.
- Tot 2 uur voor de ingreep mag u helder vloeibare dranken als water, thee of koffie zonder toevoegingen drinken.
- U mag tot 1 uur voor de ingreep medicatie innemen, tenzij uw arts iets anders met u heeft afgesproken. Indien nodig kunt u hierbij een slokje water nemen. Alleen de plasmedicatie mag u een keer overslaan.

Bent u diabetespatiënt?

Bent u diabetespatiënt, dan kunt u onderstaande instructie volgen;

- Op de avond vóór de cardioversie moet u de volledige gebruikelijke hoeveelheid insuline nemen.
- Op de ochtend van de cardioversie mag u geen insuline nemen.
- Op de ochtend van de cardioversie mag u geen tabletten tegen suikerziekte nemen.
- Indien de cardioversie plaatsvindt in de middag, kunt u 's ochtends uw normale dosis medicatie innemen bij het ontbijt. Als u voor de lunch insuline of orale medicatie gebruikt, kunt u deze overslaan.

Neem uw eigen medicijnen (tabletten en/of insuline) en eventueel uw glucosemeter mee naar het ziekenhuis.

Tijdens uw verblijf in het ziekenhuis zal uw bloedsuikerspiegel ook gecontroleerd worden. Als u na de

cardioversie naar huis mag, kunt u thuis weer normaal eten en drinken en op de afgesproken tijden uw medicijnen gebruiken.

Wat neemt u mee?

U neemt mee naar het ziekenhuis:

- uw identiteitsbewijs;
- uw zorgpas;
- de medicijnen die u gewend bent te gebruiken en/of een actueel medicatieoverzicht. U kunt dit ophalen bij uw apotheek.
- uw trombosedienstkaart (indien van toepassing);
- eventueel een boek, krant of puzzelboekje.

Als met u is afgesproken dat u na de cardioversie een nacht in het ziekenhuis blijft, dan neemt u ook toiletpullen en een pyjama mee naar het ziekenhuis. Wij verzoeken u eventuele sieraden en piercings uit te doen.

De behandeling

U meldt zich op de afgesproken dag en tijd op de afdeling. Dit kan zijn de afdeling Cardiologie (routenummer 330) of de afdeling Hartbewaking (routenummer 370).

De verpleegkundige brengt u naar uw kamer en heeft met u een kort intakegesprek. Hij/zij noteert het telefoonnummer van uw contactpersoon. Vervolgens wordt een hartfilmpje (ECG) gemaakt. Het hartfilmpje is nodig om te zien of de hartritme stoornis nog bestaat; alleen dan is de cardioversie nog nodig. Ook bij afwijkende bloedwaarden kan de cardioversie uitgesteld worden.

De cardioversie wordt uitgevoerd op de afdeling Hartbewaking. U wordt aangesloten aan de monitor: uw hartslag, bloeddruk en zuurstofgehalte worden in de gaten gehouden. U krijgt een zuurstofslangetje in uw neus en een infuusnaaldje in uw arm waardoor de cardioloog of arts-assistent cardiologie slaapmedicatie toedient. Soms is ook een sedatiespecialist aanwezig tijdens de cardioversie. Of dit zo is, beslist uw cardioloog aan de hand van uw voorgeschiedenis.

Zodra u goed in slaap bent, wordt de elektrische schok toegediend. Zo'n 5-10 minuten na het geven van de slaapmedicatie wordt u weer wakker. Meestal heeft de narcose geen vervelende nawerkingen. Na de behandeling hoort u van uw arts of de verpleegkundige of de behandeling succesvol was.

Weer naar huis

Na de cardioversie wordt u nog een uur bewaakt. De bloeddruk, het hartritme en het zuurstofgehalte worden in de gaten gehouden. U krijgt iets te eten en te drinken. Als u goed wakker bent en de arts is akkoord, mag u met ontslag.

Als met u is afgesproken dat u na de cardioversie een nacht in het ziekenhuis blijft, dan kunt u de volgende dag naar huis.

Na de cardioversie

Vervoer naar huis

Zorg altijd voor vervoer naar huis! De eerste 24 uur na de cardioversie mag u niet als bestuurder deel nemen aan het verkeer, want de narcose kan uw rijvaardigheid beïnvloeden. Als u zich na deze 24 uur nog niet goed voelt, moet u deze periode verlengen. U bent zelf verantwoordelijk voor uw rijvaardigheid en verplicht deze zelf in te schatten.

Gedurende de eerste 24 uur na de cardioversie adviseren wij u geen extreme inspanning te leveren, zoals o.a. sporten, fietsen, zwaar werk. Hierna kunt u thuis alles weer doen zoals u gewend was. Meestal blijft u na de cardioversie uw medicijnen nog enige tijd gebruiken (ook als de behandeling succesvol was), dit in overleg met uw behandelend arts.

Was de cardioversie niet succesvol, dan heeft u nog een onregelmatig ritme. Hierbij kan het zijn dat u sneller moe bent of kortademiger dan anders; luister dan goed naar het lichaam en doe het rustiger aan totdat het hartritme onder controle is. Dan wordt er samen met u en de cardioloog of de atriumfibrilleren poli een vervolgplan gemaakt.

Na een elektrische cardioversie kunt u wat last hebben van spierpijn en/of een wat "rode" huid en een branderig gevoel. De huid wordt eventueel behandeld met een zalf en de spierpijn met een tablet paracetamol.

Wij adviseren u altijd, maar zeker de eerste twee weken na de cardioversie rustig aan te doen met het drinken van koffie, alcohol en het gebruik van drugs. Ook goede, gezonde voeding en voldoende lichaamsbeweging, vermindering en vermijden van stress en roken kunnen de kans op een ritmestoornis verminderen.

Contact opnemen

Wanneer de ritmestoornis weer teruggekomen is (u kunt op de pols of in de hals de onregelmatige hartslag voelen), is er geen reden tot ongerustheid. Indien u de ritmestoornis goed verdraagt en bloedverdunners gebruikt welke zijn voorgeschreven door uw cardioloog, kunt u het rustig afwachten tot de controle afspraak op de polikliniek.

Mocht u dit niet het geval zijn of bent u erg onzeker, dan kunt u contact opnemen met de Atriumfibrillerenpoli (AF-poli) of uw huisarts. De AF-poli kunt u telefonisch bereiken via de polikliniek of per email; u wordt dan binnen 1 werkdag teruggebeld.

Bij ernstige klachten kunt u uiteraard (via uw huisarts/huisartsenpost) terecht bij de Eerste Harthulp, of in geval van nood belt u 112.

Controle-afspraak

Bij ontslag na de cardioversie krijgt u een afspraak mee voor een bezoek aan de polikliniek, tenzij deze afspraak al eerder is gemaakt. Deze afspraak zal meestal 2 tot 4 weken na de cardioversie zijn.

Op de polikliniek wordt met u besproken of u uw medicijnen nog moet blijven gebruiken of dat u kunt stoppen met het innemen van bepaalde medicijnen.

Tot slot

Denkt u eraan om bij elk bezoek aan het ziekenhuis een geldig legitimatiebewijs (paspoort, identiteitsbewijs, rijbewijs) en uw zorgverzekeringspas mee te nemen. Als uw gegevens (verzekering,

huisarts, etc.) zijn gewijzigd, meldt u dit dan bij de Patiëntenregistratie.

Bereikbaarheid afdelingen Cardiologie

Polikliniek Cardiologie

Leiden: routenummer 42

Leiderdorp: routenummer 105

Alphen aan den Rijn: routenummer 56

De AF-poli kunt u telefonisch bereiken via de polikliniek, **telefoonnummer 071 582 8043**. Bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 08.30 tot 16.30 uur. Of per email afpoli@alrijne.nl U wordt dan binnen 1 werkdag teruggebeld.

- Verpleegafdeling Cardiologie A3, locatie Leiderdorp (330): 071 582 8076
- Afdeling hartbewaking CCU, locatie Leiderdorp (370): 071 582 8075
- Afdeling Eerste Hart Hulp (EHH), locatie Leiderdorp (370): 071 582 8075